

bregu Mure blizu Radgone. Njihova prislovica je bila, kedar so se nasomorili in hudega delali: „Taran balta sekira po tebi!“ Že sem v „Novicah“ obširniši članek spisal o Taran balta sekiri, in dokazal, da je Taran, od tarem, poltern, schlagen, bil bog groma in bliska, in se vjema v bistvu in pomenu z vediškimi Taranis in starokelt. Taranukom, da je balta, kar pomenja sekira pri ogerskih Slovencih, pri Čičih, baltij pri Bolgarih, balta pri Srbih, Rusih in Rusinih, in je po Slovanih prišla v madžarščino, novogrščino in turščino, bila simbol bliska. Enako je sekira bila znamenje boga bliska pri Grkih (Zeus λαβρανδης) in po Castrénu se finski bog groma Ukka veli: „Beilherr“, kako se je finsko ime prestavilo v nemščino (Castrén Finn. Myth. str. 314), in po nemških narodnih povestih: Hakelmann (Nordd. G. 236.).

(Konec prihodnjič.)

Dopisi.

Iz Gorice 31. marca. —x+y. — „Slov. Narod“ je prinesel ni davno dopis iz Gorice, v katerem se vladi svetuje, naj bi poklicala k primorskemu namestništvu za svetovalca kakega pravega Slovenca. Dopisnik je tudi — ne imenovaje ga — pripravnega moža nasvetoval, rekoč, da po tem spoznamo, ali nam hoče biti novo ministerstvo oziroma novi naš namestnik Tržaški pravičen in prijazen ali ne. Ko smo oni sestavek čitali, imeli smo ga za „pium desiderium“. Veseli nas, da smo se motili. Hitreje, ko smo se zanesli, izpolnila je „Wiener Zeitg.“ od 28. t. m. gorečo našo željo. Vrli glavar Tominski p. g. Andr. Winkler — kajti on je neimenovani priporočenelec „Narodovega“ dopisnika — je imenovan c. k. namestništveni svetovalec 2. vrste v Trstu. Zdaj imamo pravega moža na pravem mestu. Slava ministerstvu za modri in pravični ta čin! Bog daj, da ne bi bil zadnji. — Glasoviti Favetti, ki je zdaj opravilnik neke zavarovalne družbe Milanske, prišel je te dni pogledat Gorico. Slišim, da zahteva od tukajšnjega municipija penzijo (zdaj dobivajo samo otroci njegovi nekaj stotin podpore). Opira se F. na to, da je zdaj pomiloščen in da je toraj oživela njegova pravica do zaslužene pokojnine; ali pa, da naj mu dajo poprejšnjo službo (mestno tajništvo). V telovadnici gimnastične družbe smo slišali v nedeljo in ponedeljek streljanje z možnarji, ne vem, ali je veljalo F-i-ju ali čemu. — „Katol. politiško društvo“ je imelo 29. t. m. nekaj občni zbor, v katerem je predsednik dr. Doljak poročal o svojem potovanju v Rim in o sprejemu pri sv. Očetu. Po slovenski se ni nihče oglasil, bodi, da ni bilo Slovencev v zboru, bodi, da so se že vsi slovenski udje italijanski navadili, od kar je g. predsednik v „Vaterland-u“ trdil, da znajo vsi tukajšnji Slovenci laški. Čudno, da se Lahi naš jezik tako težko in neradi učé!

Rojan pri Trstu 27. sušca. — Naši čitalnici, ki se z velikim trudom gledé na tukajšnje razmere, dobro naprej pomikuje, je pristopilo tudi nekoliko vnanjih udov, med ktere morem posebno kot podpornike šteti gg.: Franceta Hafnerja iz Stare Loke in Franja Pintarja od sv. Duha pri Loki. Srčno hvalo jim izrekam v imenu odborov, kar mi je tem veselejša naloga, ker sta omenjena gospoda moja rojaka.

Ivan Dolinar, društveni tajnik.

Iz Koborida na Gorišk. 18. marca. (Zakas.) Močvir med Koboridom in Staraselom ima že zdaj strašne nasledke. Blizo 200 oralov travnikov in pa cesta, ki pelje iz Koborida na Laško, je pod vodo. Čujte veliko nesrečo. 16. dne t. m. odrinilo je veliko mož iz Berginja v Koborid, da bi se odtod na železnico podali.

Z njimi sta prinesla dva mladenča culice, gotovo svojih očetov, do Koborid-a, in vrnila sta se zvečer domu. Po nesreči zaideta v temni noči iz prave poti na stezo, in šla sta, kam? — v močvir, pa še vedno misleča, da hodita v vodi po cesti. Eden izmed nju je sicer srečno priplaval na drugo stran; al drugi, komaj zakliče tovaršu: „idi sem, bova kmalu na suhem“ (stal je na vrbjem grmu), stopi v globoko strugo potoka Idrice, in vtone. Tovarš, ves moker, v tami se ni še zavedel, kje da je, zato pomagati nesrečnemu ni mogel. Še le danes zjutraj so ga iz vode izvlekli. — Vlada želi, če ravno ne z velikimi stroški, tukajšnje ljudstvo podpirati, da bi se močvir posušil, al žalibog, da ono posluša raje kacega svojeglavneža, svetom izvedenih mož se pa posmehuje. Res je, da se močvirje ne dá posušiti brez stroškov; al stroški ne bodo zavrženi, ampak po posušenem močvirju donašali bodo dobre obresti. Če vlada ljudi k temu delu ne prisili, vse bode zastonj. Zdramite se možje! sicer bode močvir v prihodnje še več ljudi z vozom in konji pokopal, in če tudi to ne, bode pa mrzlica (trešelka) na stotine ljudi v grob spravila. Prebivalec močvirja....

Iz Maribora. (Sklepi katoliško-političnega društva; konec.) — 5) Očitno izpovedamo, da nam katoliškim državljanom nikakor po volji ni, ako postava (§. 6 od 25. maja 1868 in §. 48 od 14. maja 1868) dopušča, da se šolske službe vsakemu, naj si tudi ni naše vere, podati morejo. Kje bi katoliški stariši, ako se ta postava izvršuje, poročstva imeli, da se njih otroci v pravem duhu izredé, kar vendar postava sama (§. 1 od 14. maja 1869) kot poglobitno reč pri ljudski šoli naglašá? 3) Ravno tako nam nikakor po volji ni, ako postava (§. 2 od 25. maja 1868) tirja, da posvetnemu učitelju ni treba celó nič v misel jemati vsega tega, kar je katoliškim kristijanom sveto in drago. S tem se pa tudi postava sama pobija; kajti v §. 1 post. od 14. maja 1869 je izrečeno, da je v ljudskih šolah poglobitna reč, mladež po navodu sv. vere čedno izrejšati. Bode li mogel katehet sam v zeló malih urah na teden to dognati, ako mu učitelj v toliko urah, ki so mu odločene, ničesar ne pomaga? Slednjič tudi izrekamo, da se ne smejo v naše šole vpeljevati bukvice (berila), kakoršne so nove po duhu novih postav spisane, v kterih ni ne duha ne sluha ne o Bogu, ne o Kristu, ne o katol. cerkvi, ne o krščanskem življenji. Če se otroci v šoli strahú božjega ne unamejo in čednega življenja po duhu sv. kat. cerkve ne privadijo, bolje za nje, da v šolo ne hodijo.

Srednjava v Bohinji 24. marca. (Žive želje Bohinjcev.) „Danes je oni dan, ko sem bil v soldate dan“ — tako premišlujejo naši fantje danes, ko je bil odločen dan v pričo našega gospoda okrajnega poglavarja vložiti prošnjo za oproščenje od vojništva. Bohinjcev je letos okoli 60 v 20. letu starosti, in ti vsi so ravni in visoki ko jelka, pa zdravi ko postrv v Bohinjskem jezeru. Al planinci neradi zapuščajo svoje ljube gore. ter skrbno zahtevajo postavno oproščenje biti, ker so 1) edini sinovi očeta, ki si sam ne more nič več prislužiti, ali pa edini sinovi matere vdove; 2) po očetovi smrti edini vnuki starega očeta, ki si sam ne more nič prislužiti, ali stare matere vdove, ktera nima lastnega sina, 3) bratje popolnoma osiroščenih bratov ali sester, ali bratov, ki že stojé v redovni vojski ali v rezervi. Tacih je tukaj dovolj, ker Bohinjci so duševno in telesno sposobni za častno vojno dolžnost. Srčni in močni se ne bojé sovražnika, radi in veseli branijo svoj dom in rod; le britko se jim zdi, grenki kruh med tujci jesti in v dolgem času žalostno zamišljenim čakati, da jim srce počí. — Ali ni škoda, da naših lepih Gorencev mnogo mnogo gnoji veroneško močvirje in debrečinsko

pustoto; ali da tifezno bolehnih medlí. Kdo bi ne bil nezadovoljen ležati v kužnih kasarnah, med tem ko hinavski, sovražni Lah čez domače meje plazi, njegove ljube oskrunja, ropa, požiga in cesarska znamenja vma-zano teptá! Že je občna želja vseh pravih Gorencev, milostljivega cesarja in vlado prositi, da se za zgornji Korotan, Tomin in okraj radoljski ustanovi svoje brambno krdelo cesarskih lovcev, kakor so „Kaiser-jäger“ v Tirolih“. Na prihodnjem taboru v Lescah se bode ta domorodna želja na postavni poti vpričo Triglava pod milim nebom močno glasila. Tudi pri-tožbe zoper sekvestracijo Jelovško, — vprašanje, zakaj se kumna posestnikom krati, in prošnja, naj se že enkrat pravice v goščah Bohinjskih med Blejsko grajščino, bar. Zoisovimi fužinami in Bohinjem na tanko po pravici zagotové, bode tabor slišal. — Srčna želja pa je vseh Bohinjcev, naj pride naš tirolski Bohinj milostljivi cesar ogledat in se osebno prepričat, da je gorenski Slovenec pobožen in zvest svojemu ce-sarju Franc Jožefu, kterega naj Bog ohrani!

Iz Zavrca 20. sušca. — Hvala in slava deželnemu odboru! Stara žirovska županija je bila pred kakimi 20 leti v tri županije razdeljena; zdaj pa nas je sl. deželni odbor zopet zedinil, in to je naravno, to je pravo. Kakor smo v verskem v eno faro, tako naj bomo tudi v političnem v eno županijo zedinjeni. Slavni deželni zastop naj tedaj nikar ne posluša protestov naših kratkovidnih župančkov, ako bi se kdo oglasil z navadnim bahanjem: „mi hočemo sami svoji biti; nas ne more nobeden nikamor siliti“. Ti možje pa zabijo postavo, ktera gotovo vsem le dobro hoče.

M. K. v imenu mnogih družih.

Iz Gorenskega 2. aprila. — k. (*Pozor gospodarji!*) Nedavno je tuj gospod potoval pri nas in mnogotere ljudi, pa le take, ki nemški umejo, izpraševal za ceno žit in sená. Jaz sem si mislil, da mora to kak agent iz Nemčije biti, da za armado misli žita ali sená kupiti. Mikalo me je zeló zvedeti, kdo neki je ta tujec, in zvedel sem, da je inšpektor deželne davkovske ko-misije v Ljubljani. Po obrazu je ta mož bil dobrovo-ljen, al vprašanja njegova so bila nekako čudna, in pečal se je le z ljudmi, ki nemški govorijo, ker sam nobene slovenske besede ne razume. Kmalu za njim pa je prišel sopet drug gospod k nam, ki je tudi cenilni inšpektor; on pa poprašuje po ceni lesá. Zato se mi potrebno zdi, da vam Gorencem razjasnim, kdo da so ti možje da ne kupujejo niti sená niti lesa, da pa so gospodje od cenilne komisije. Ako vas oni vprašajo za ceno tega ali unega, nikar je ne stavite tako, kakor bi senó ali les radi nemški armadi prodali, am-pak povejte mu jo tako, kakor je cena v resnici, to je, po skušnjah od leta 1855. do 1869. v tistih 10 letih med tem časom bila, ko je cena bila najbolj nizka, ne pa kakor je v 5 letih tega časa najviša bila. Po uni najnižji ceni med letom 1855. in 1869. se po po-stavi imajo davki od vaše zemlje zdaj določiti. Ako mislite, da so ti nemški gospodje kupci in jim vi, ka-kor je pri kupčiji navada, prenapenjate ceno, si sami sebi jamo kopljete! Zato: pozor deželani!

Iz Postojne 29. sušca. (*Beseda na pomoč pogo-relcem v Razdrtem.*) Preteklo nedeljo je napravila naša čitalnica „besedo“ s tem namenom, da se čisti dohodek pogorelcem na Razdrtem podeli. Ne le domačih, temuč tudi vnanjih gostov iz bližnje okolice je prišlo obilo k „besedi“ toliko, da se je napolnili dvorana popolnoma. — Predstavljala se je šaloigra: „Kdor pred pride, pred melje“, od Mir. Vilharja. Vršila se je igra vrlo dobro; vsak se je odlikoval v svoji roli izvrstno; težko je tedaj razsoditi, komu prednost gré. — Al tudi igra je jako dobro sestavljena, notranjskim običajem

primerna; tedaj posebno za naš kraj mikavna. Pred igro in med tombolo razveselili so nas pevci z dobro vbranim petjem. Tudi le-tem donela je splošna pohvala, in ni bilo ploskanja pred konca, dokler se nektare pesmi niso ponovile. Vse bilo je veselo in zadovoljno; le obžalovalo se je, da bili so prostori za toliko mno-žico pretesni. Čisti dohodki iznašajo 170 gold., ki so se oddali c. kr. okrajnemu glavarstvu v razdelitev. Omenimo tu pa še blagodušnega dara svetlega gospoda kneza Windischgratza, na veselico povabljenega, z 20 gold. po njegovem oskrbniku poslanega, kterega je le-tá blagajniku pri vstopu izročil, in s tem čisti doho-dek pomnožil na omenjeni znesek, za kterega v imenu pogorelcov očitno zahvalo izrekamo.

Iz Postojne 31. marca.

Očitna zahvala.

V zaupanji, da, kdor prosi, tudi prejme, smo se o priliki strašnega požara, kateri je 6. oktobra lanskega leta 46 družinam skoro vse imetje vpepelil, obrnili do neusahljivega vira ljubezni preblagih src, in, hvala Bogu! klic naš ni ostal glas upijočega v puščavi, kajti došla je našim pogorelcem lepa pomoč iz mnogih kra-jev, bližnjih in daljnih. Prva pomoč dospela nam je iz cesarske hiše: poslali so nam presvitli cesar 500 gld., milostljivi naš knezoškof podarili so nam 200 gld.; bližnji Trst podelil je velikodušne darove, ki so jih „Novice“ naznanile; iz mnogih krajev naše domo-vine dohajal je dar za darom; družba gospejna v Gradcu poslala je robe za zimsko obleko 60 osebam; nabralo se je čez 350 mernikov raznega živeža, — v denarji pa se je do danes dobilo za naše nesrečneže 5052 gold. 11½ kr. — Za toliko radodarnost našim pogorelcem skazano zahvaljuje se pomočni odbor vsem dobrotnikom, daljnim in bližnjim iz globočine svojega srca.

V imenu pomočnega odbora:

Hofstetter, dekán.

Iz Ljubljane. (*Iz mnogih obravnav poslednje seje družbe kmetijske*) danes omenimo le živo pohvalo, ki jo je ministerstvo kmetijstva za izvrstni izdelek poljedel-ske statistike izreklo gosp. Fr. Šolmajerju, ki pa je želel, da se ta pohvala naznani vsem gospodom po deželi, ki so mu pomagali pri tem delu. Ob enem je ministerstvo naznanilo družbi, da jej hoče še več orodja dati za vremenska opazovanja po de-želi. — Družbi kmetijski dunajski je spis gosp. Ri-harda Dolenca o predivstvu, ki je natisnjen bil v družbinem letopisu (in tudi v „Novicah“ ponatisnjen) tako všeč, da je družbo našo prosila, naj natisne na njene stroške 800 iztisov ali naj jej dovoli, da ga ona sme ponatisniti. Odbor je vstregel želji dunajske družbe, ki je gotova častna za pisatelja g. Dolenca.

— (*Naši državni poslanci*) so razen gosp. Svetca, ki ostane na Dunaji, že vsi prišli na praznike domú. Oni ne dvomijo, da novo ministerstvo navdaja resna volja prave avstrijske; al tisto globoko vkoreni-njeno nezaupanje, ki je sad mnogih novejših dôb, more se odstraniti le s tem, da ministerstvo djansko pokaže vrnitev do pravice vsem narodom.

— (*Matici naši*) so, kakor slišimo, blagovolili pre-svitli cesar darovati 500 gold.

— (*Javna pohvala.*) Deželni šolski svét kranjski izreka z oglasom dne 9. marca t. l. naslednjim pospe-ševalcem šolstva hvalo in pripoznanje: 1) Osebno so opravljali in oskrbovali prostovoljne šole: Župni oskrb-nik Lorenc Mencinger na Golem; Janez Ankerst v Ja-vorji; Ignacij Tavčar v Želimljah; Janez Teran v Zla-tem Polji; Janez Kapus v Pečah; France Završnik pri sv. Gothardu; Janez Podgoršek na Ubelskem; Janez Dolničar v Planini nad Jesenicami; Jernej Ramoveš v

Spodnji Idriji in Ivan Zagorjan v Rovtah. 2) Posebno marljivo so s svojim uplivom pripomogli šolstvu: okrajni glavarji v Postojni, Črnomlju in Planini; dekana Jože Rozman in Anton Aleš; župniki Janez Vovk v Šent-Jernej; Šimon Zadnik v Vrhu; Anton Krašovec v Adlešicah; Gašper Gašperlin na Bučki; Matija Marolt v Dobernčah; Andrej Škrabec v Toplicah; Janez Burger na Brdu; Jože Lomberger v Tujnicah; Florijan Prelesnik v Špitalicah; Janez Kapel pri sv. Jakobu; Anton Namrè v Šmartnem pod Šmarno goro; Janez Dolinar v Kopajni; Anton Anžur v Šenčurji; Janez Kaplenek na Blokah; Janez Knavs, vikarij v Krškem; župna opravnik Janez Kramar v Čemšeniku in Jože Razboršek v Vodica; duhovščina v Horjulu in Št. Vidu nad Ljubljano; Jurij Jarec v Št. Mihelu; Anton Hočevar v Dobernčah; Janez Kobilica pri sv. Petru in Valentin Skulj v Dolu. Izmed učitelje: Jakob Mencinger v Trnovem; Peter Cebin v Kranji; šolski ravnatelji: Janez Juvan, Miha Lazar in Lorenc Sadar; učitelji: Jože Tuma, Janez Mandelc, France Mrcina, France Kenda, Nikolaj Stanonik, France Muhič, Luka Kožuh, France Lunder, Gregorij Koželj, Valentin Krek, France Golmajer, France Gros, Anton Bezeg, Matija Bernik, Jože Jerom, France Duhnar, Gregorij Arko, Alojzij Jeršè, France Črnilec, Jurij Adlešič in učiteljica Marija Jaki. 3) Gmotno so podpirali šolstvo: Deželni zbor kranjski, ki je v porazumljenji z deželno vlado iz preostankov dež. kulturnega zaklada odločil 1000 gold., iz katerih se je šolam omislilo vrtnega orodja in učiteljem, ki so bili gledé poduka o poljedelstvu posebno vspešni, dala nagrada. Enaki znesek je odločila ljubljanska hranilnica v ta namen, da se revnišim učencem oskrbé šolske potrebščine in učne potrebščine za šole. Dalje grajščak France Viktor Langer pl. s Podgore v Pogancih, Edvard Schaffer v Vinski Gorici pri Trebnem; fužinski vodje Friderik Langer v Zagorji in Dobner na Fužinah pri Žužemberku; fužinski in grajščinski lastnik Viktor Ruard na Savi; fužinski lastnik Karol Pibrovec v Kropi; župan Janez Pretner na Koroški Beli; župnik Janez Brodnik in Leopold Albrecht v Dobu; lastnik zavoda Alojzij Waldherr v Ljubljani; društvo čitalnica v Ljubljani; mestjani v Kamniku; nune v Ljubljani in Škofji Loki, frančiškani v Ljubljani, Novomestu in Kamniku in kapucini v Škofji Loki.

— (Odbor „Slovenije“) je v svoji poslednji seji po sklepu občnega zbora sklenil, da zadnjo saboto vsacega meseca zvečer ob pol osmih napravlja govorniške vaje, ki naj trajajo eno ali dve uri. Predmete teh govorov odločuje odbor po tem, kakor mu jih udje „Slovenije“ nasvetujejo in se mu govorniki naznazujejo. Odbor tedaj prosi častite svoje ude, naj mu blagovolijo naznanjati predmete. Ko je govornik končal govor, se začne debata (razgovor) o dotičnem predmetu, v kateri vsak lahko besedo poprime; sklepalo pa se v govorniških vajah ne bode nič; o tem se govorniške vaje ločijo od družih obravnav občnega zbora. Ako so govori zanimivi, se morejo natisniti v „letopisu“ Slovenije, ali v „Pravniku“ ali v „Novicah“, kakor so po svojem obsegu za ta ali uni časnik bolj primerni. Prva govorniška vaja za ta mesec bode v saboto 29. aprila; govoril bode gosp. dr. Razlag o časnikarstvu.

— (Jamska Ivanka), ktero je gosp. Mir. Vilhar leta 1850. na svetlo dal pod skromnim imenom „domorodne igre s pesmami“, je pretekli četrtek ponosno na oder stopila kot spevoigra, in zares v tej novi opravi, v kateri jo je dramatično društvo na javno gledališče prineslo, zasluži bolj imé opere nego opere, kajti muzikalni del po predelku kapelnika G. Schantelna nadvladuje besedo in obrača vso pozornost

na-se. Lepim pesmam Vilharjevim, med katerimi nekatere že dolgo prepeva narod, je dodal Schantel svoje pa tudi Vilharjevim prvotnim dal obliko, ki jo zahteva opera. Vspeh je bil po takem popoln, časten skladateljema in časten dramatičnemu društvu, pa tudi pevcem in pevkam, ki so predstavljali „Jamsko Ivanka“, med katerimi so se odlikovali gospá Odijeva in gospodičina pl. Neugebauerjeva, in gospodje J. Noli, Medén in Heidrich. Tudi zbori moški in ženski, kakor orhester grof Huynovega polka so izpolnili veliko svojo rolo vrlo dobro. Na kratko rečeno: „Jamska Ivanka“ je bila s živahno pohvalo sprejeta in gospodoma Vilhar in Schantel je občinstvo čestitalo z klicem na oder. Neutrudljivi regisseur gosp. Noli je hvalevredno vredil celo predstavo.

— (Beseda čitalniška) preteklo nedeljo vršila se je od konca do kraja tako izvrstno, da jo po pravici moremo prištevati najboljim čitalničnim „besedam“. Impozantni gospejski in moški zbori vmes s krasnim samospevom g. Kuralta v Nedvedovem „Popotnik-u“, velečastna Gounodova „Ave Maria“, ki jo je pela gospodičina pl. Neugebauerjeva, na glasoviru spremljana od gospodičine Marije Orlove, na goslih od gosp. Schaumburga in na fisharmoniki od pevovodja g. Valente, — izvrstna igra na goslih g. Schaumburga, — mični deklamaciji „Angelček“ in „Kaj je čudo“ gospodičine A. Brusove, — jedreno, v lepo-glasnem jeziku pisano berilo gospoda dr. Razlaga, ktero bomo prihodnjič celo natisnili: vse se je vršilo tako lepo, da vsaka točka je bila z navdušeno pohvalo sprejeta in se glasno priznala tudi zasluga pevovodja g. Valente in besednega odseka. — V nedeljo 23. aprila je spet „beseda“ s plesom, ki bode nadomestil oni ples, ki je izostal o pustu.

— (Poselske in delavske bukvice) se dobivajo v Egerčini bukvtiskarnici v Ljubljani po 15 krajc. Vsaka županija, kedar vsled 28. §. občinske postave potrebuje teh bukvic za pòsle ali delavce, naj se toraj obrne na to tiskarnico, ktera je po dogovoru z deželnim odborom novo zalogo po omenjeni ceni prevzela. Novo natisnjenim poselskim bukvicam je dodan tudi poglobitnejši del poselske ali družinske postave. Županije smejo te bukvice po postavi za občinske takse dajati po 20 krajc., postavni kolek za 15 krajc., ki se mora na vsake bukvice pritisniti, morajo posli in delavci županstvu posebej plačati ali ga seboj prinesiti.

— (Matičina tiskarnica.) C. k. deželna vlada je z odlokom od 26. marcija t. l. št. 2071 Matici dala pravico, napraviti si lastno tiskarnico.

— (Profesorja gosp. Andreja Zamejca) je c. k. deželni šolski svet v dogovoru z knezoškofijstvom izvolil za uda preskušnje komisije za ljudske in mestjanske šole, ki bode preparande izpraševal iz krščanskega nauka.

— („Brencelj“), ki je unidan prifrčal na dan, je posebno bogato naložen s pikantnim blagom, ki v šalah resnico razklada. On sicer poje: „Le po njih!“ mi pa pravimo: „le po njem“, ki se hočete kratkočasiti!

— (Nove orglje.) Naš dobro znani rojak France Goršič je, kakor smo zadnjič omenili, izdelal krasne nove orglje za Hotederšico. Slavnoznani mojster je pokazal, da tudi z majhnimi pripomočki ume napraviti veliko in krepkoglasno delo. Nove orglje imajo v manvalu 56 tast in 10 spremenov; štirje so 8 čevljev, eden 16 čevljev pokrit, dva 4 čevlje, in drugi trije so za močni glas. Samo en spremen je ves lesen, trije so na pol cinasti, drugi čisto cinasti. Pedál ima 24 tast, dva spremena 8 čevljev, enega 16 čevljev odprtega, pedalni sklep (Pedalcopel), in celi stroj ima še zbiralnik (Collectivzug); ako se ta zbiralnik dobro rabi, se mo-

rejo hipoma različni spremenili združiti. Tudi vnanja oblika orgel je okusno narejena, miza za igro je ločena. Notranja naprava je taka, da se lahko blizo pride, kar je važno za dobro vzdrževanje takega dela. Poglavitno reč pa nazadnje omenimo, in to je glas. Ne prehvalimo, ako rečemo, da gledé na majhno število spremenov nihče ne bi pričakoval tako močnega in cerkvi primerne, v tihih spremenih pa tako milega glasa, kakor ga slišimo pri teh orgljah. Našim cerkvam priporočamo tega domačega umetnika in želimo, da bi se povsod oglasile dobre orglje in kolikor mogoče po nizki ceni; omenjene veljajo le 1400 gld.

— (*Devetnajsta predstava dram. društva*) v gledališči bode na veliki pondeljek 10. aprila. Ponavljala se bode „Jamska Ivanka“, kar bode gotovo posebno vstreglo vnanjim domoljubom, ki bodo ta pot imeli lepo priliko vdeležiti se te predstave. Dramatično društvo bode s ponavljanjem te lepe igre podalo res kaj posebnega, historičnemu pomenu velicega ponedeljka vrednega, in ni dvomiti, da bode tudi našlo svoj račun pri tem in pridobilo kaj za obilne stroške, ktere je prizadjala prva predstava.

— (*Novega župana*) je Ljubljana dobila pretekli teden namesti odstopivšega dr. Suppana. Komedijske volitve, kakor smo se prepričali z lastnimi očmi, se je pričela s tem, da je zapisnikar Hudabiunigg bral zapisnik prejšnje seje, in ko je prišel na odpoved dr. Suppana, mu je jok zapiral besede, tako, da ihté je prenehal večkrat z berilom!! Gnjusno je bilo videti to burko, in sicer tako gnjusno, da smo slišali celó nekega izmed pričujočih 29 odbornikov reči: naj bi se bil, če ni hinavec, takrat do dobrega izjokal, ko je zapisnik pisal! Namesti c. k. vladinega svetnika v pokoji Lašana, kateri je zadnje dni v nemškutarskih časnikih, ki iz „rotovža“ glas dobivajo, figuriral za župana, je nenadoma vendar v sredo iz urne skočil g. Dežman. „Keine Zauberei, nur Geschicklichkeit“ — bi rekel Nestroy. Zasluge za nemško kliko največe ima gotovo Dežman. Ko se je zahvalil za nepričakovano čast, da ga je odbor, v katerem, kakor je „Brenclj“ preračunal, ima vsak odbornik 13 celih ljubljanskih volilcev za seboj, enoglasno izvolil, je poprijel vitez dr. Kaltenegger besedo in novega župana pokadil z dvema kadilnicama: ustavo- in brezversko Hudabiunigg se je sopet jokal), ter to volitev imenoval krono mučenstva Dežmanovega v poslednjih letih. — Narodnim Ljubljančanom je prav vse eno, kdo je zdaj glavár na „rotovžu“, in res popolnoma naravno je to, da možje, ki jim po žilah teče kri konstitucijskega, turnarskega in feuerwehrskega društva, so si kolovodjo svojega izvolili tudi za župana.

— „Vrtec-a“ 4. list) je sopet tako dobro vredjen, da je vreden krepke podpore.

— („Soče“) organa političnega društva goriškega 1. list na pokušnjo nam je došel. Izhajal bode dvakrat na mesec; v vsem je sličen „Primorcu“, a kakor pravi, bode izhajati začel posebno po živi želji Slovencev na Goriškem. Naj bi se ta želja tudi dejansko vresničila!

— (*Sokol združen s čitalnico*) napravi v saboto 15. aprila v restavraciji Tavčarjevi večerno veselico na korist pogorelcev na Razdrtem. Natančnejši program, ki hoče biti prav zanimiv, naznanimo prihodnjič.

— (*Prodaja Sufokolških mladih prasét*) bode, kakor smo že oznanili v zadnjem listu „Novic“, v sredo po veliki noči.

— (*Krompirja posebno dobrega in zdravega*), v 40. listu lanskim „Novic“ naznanjenega, se še dobi iz vrta

družbe kmetijske, ako se naročilo pošlje na gosp. Fr. Šolmajerja v Ljubljani na Bregu štev. 192; debelega okroglega ameriškega cent veljá 3 gold., okroglega v 6 tednih dozorelega 4 gold.

Gospod Gustav vitez Stöckl, vodja lova in veliki logar svetlega kneza Windischgrätza, častni srenjčan v Zgornjem Logacu, zet g. J. Blaznika, je umrl v Logacu previden s sv. zakramenti za umirajoče v 49. letu svoje starosti in njegovo truplo bode danes ob 3. uri popoldne prenešeno iz kolodvora na pokopališče ljubljansko.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Zadnje 4 seje zbornice poslancev pred velikonočnimi prazniki so bile važne in posebno zadnja, 1. aprila, bila je jako viharna. V prvi teh sej je dalmatinski poslanec Danilo stavil predlog, naj se Graničarji zaslisi, predno se konečno sklepa, da vojaška Granica prestane; dr. Costa ga je podpiral v tehtnem govoru, kterege prinesemo drugi pot. Se vé, da je padel Danilov predlog, ker v dvalizem zagrizena večina zbornice ne dopušča, da bi Cislajtanec se vtikal v Translajtančevo gospodarstvo! — Zadnja seja je bila že zatega del zanimiva, ker je kazala, kako razcepljeni so že ustavoverci med seboj. Šlo je v tej seji za to, da se za letošnje leto dovoli postavno število rekrutov. Veliki štajarski ustavoverec in „večni minister“ Rechbauer je meril na to, naj se temu ministertvu, ker „ni mesó iz njihovega mesá“, nič vojakov ne dovoli; drugi so zarad Tirolske koncesije se grozili in so odščipniti hoteli 1320 rekrutov. Pri glasovanju je po večini glasov vendar obveljalo število, ki ga je vlada zahtevala, namreč 56.041 vojakov za armado in 5604 reserve. Minister grof Hohenwart je centralistom spet dobre solil, najbolj pa jih je razkačil vrli tirolski poslanec baron Giovanelli s tem, da je „rajhsrat“ zmirom le „versammlung“ imenoval. Tudi o tej seji drugi pot več. — 18. dne t. m. se zopet začne zborovanje, ki je v saboto čez praznike prestalo.

Francosko. Čedalje huje so homatije tukaj. Punt v Parizu dobiva čedalje strašnejšo podobo. Francoz mori Francoza. Tako imenovana „rdeča stranka“ v Parizu strahuje glavno mesto tako, da prva vlada v Verzajlu jej ni kos. Thiers, načelnik vlade, ki biva v Verzajlu, sicer upa, da bode zbral toliko armade, da bode v kakih 10 dneh mogel planiti čez Pariz in strahovati puntarje; al mogoče je, da puntarji še pred planejo čez vlado v Verzajlu. Tu bode še kri scurkoma tekla!

Vabilo na naročbo.

Ker se je s sušcem mesecem končala naročnina na prve kvatre letošnjega leta, prosimo vse one gospode naročnike, ki so se naročili le za ta čas, naj se oglasijo z naročilom na dalje, da se moremo ravnati potem pri tisku našega lista. Naročnina se najcenejše pošilja po poštnih nakaznicah.

Založništvo.

Listnica vredništva. R. 18: Prejeli 3 gld. 63 kr. plačano do konca septembra.